

گشت‌نشریات

سینما هنر تجارت

دانشجویان دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین، شماره یازدهم نشریه دانشجویی «۳۰ نما» را منتشر کردند. در این شماره از نشریه دانشجویی «۳۰ نما» به وجهه تجاری صنعت سینما پرداخته شده است؛ بررسی آثار برجسته سینمای جهان و نامزدهای اسکار ۲۰۱۹. در جمله مطالب مهم این نشریه دانشجویی حوزه سینما است.

بررسی مسائل اجتماعی

بسج دانشجویی و انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه صنعتی شریف، ویژه‌نامه مشترک نشریه‌های دانشجویی «تمین، ریحانه و طلوع» را منتشر کردند. در این شماره از ویژه‌نامه مشترک نشریه‌های دانشجویی «تمین، ریحانه و طلوع»، با نگاه به معضلات اجتماعی و دردها و دغدغه‌های جامعه به بررسی تعدادی از آنها مانند مسائلی چون، فرزندآوری و سقط جنین، حقوق اجتماعی زنان، سلامت روان در افراد جامعه، روحیه پرخشگری، هویت زن در اسلام و جهان امروز، نگاهی بر انواع حبس و اثر گردش زمان بر آن، جرایم و چگونگی نمود حیا در آقایان، پرداخته شده است.

حق اعتراض، حقوق معترض

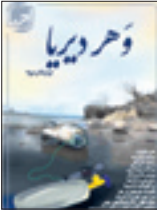
به همت بسج دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، شماره پنجم نشریه دانشجویی «مسیر» منتشر شد. در این شماره از نشریه دانشجویی «مسیر» با توجه به اعتراضات اجتماعی در ایالات متحده آمریکا و معضلات اجتماعی ایران به مسائلی چون؛ حق اعتراض، حقوق معترض، تانکر برای غیزانبه و بازنمایی قتل رومینا شرفی پرداخته شده است.

از جان مایه گذاشتن

انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر، شماره ۲۵ نشریه دانشجویی «صدا» را منتشر کرد. در این شماره از نشریه دانشجویی که تخصصی در حوزه زبان فعالیت می‌کند، در پی برنامه پرستاران زحمت‌کش که در ایام شیوع بیماری کرونا از جان مایه گذاشته‌اند، خوشونت خانگی، الگوی صحیح کودکان ایرانی و مداران شهید از جمله مطالب مهم این نشریه است.

تأثیرات اجتماعی کرونا

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، چهارمین شماره نشریه دانشجویی تخصصی حوزه سلامت «حیا» را منتشر کردند. در این شماره از نشریه تخصصی حوزه سلامت «حیا» به مسائلی همچون تأثیرات اجتماعی و فرهنگی ویروس کرونا پرداخته شده است. بررسی جوانب پزشکی بیماری کرونا نیز از بخش‌های مهم این نشریه دانشجویی است.

تابلو اعلانات

رتبه یک آزمون دکتری:

هیچ آموزشگاهی نرفتم

رتبه اول دکتری شیلات از دانشگاه تربیت مدرس با گالایه از تعیین پایه زمانی وزارت علوم برای ارائه پایان‌نامه‌ها گفت: وزارت علوم به دانشجویان کارشناسی‌ارشد حداکثر تا پایان شهریور فرصت داده تا از پایان‌نامه‌های خود دفاع کنند. این در حالی است که ثبت‌نام دوره دکترا از آبان شروع می‌شود و وزارت علوم می‌توانست تا آن زمان نامه نیاز به فعالیت‌های عملی زیادی دارد که تعطیلات وقفه مرکزی پژوهشی و دیگر بخش‌های کشور شد و همین مسئله اتمام کار پایان‌نامه‌ها را با مشکل مواجه کرد. وی افزود: رشته تحصیلی ما ورشته‌هایی شبیه به ما چون به‌صورت تجربی است، برای اتمام پایان‌نامه نیاز به فعالیت‌های عملی زیادی دارد که تعطیلات وقفه زیادی در آن ایجاد می‌کند. در نتیجه اگر پایان‌نامه موضوع سختی در آن زمان باشد، تعطیلات ضربه جدی‌تری می‌زند و وزارت علوم هم در این باره به‌جای تدبیر، مانع‌تراشی می‌کند. وی درباره موفقیتش در آزمون دکترا هم گفت: من در کنکور کارشناسی‌ارشد هم رتبه نخست را کسب کردم و امیدوارم در آینده عضو هیئت علمی شوم. برای آمادگی دکترا هم هیچ آموزشگاهی نرفتم و با تلاش زیاد، جزوات درسی سایر دانشگاه‌های معتبر را هم تهیه کردم. امکان بورسیه شدن در دانشگاه‌های اروپایی را هم داشتم، اما علاقه‌مند خدمت به کشورم هستم.

پرورنده

گرت‌های پژوهشی

دست کوتاه دانشجویان از پژوهانه‌ها

دانشجویان دکتری سهمی از کمک هزینه‌های پژوهشی دانشگاه ندارند

گرت‌های پژوهشی از طرف دانشگاه‌ها به اساتید پرداخت می‌شود و معمولاً چیزی نصیب دانشجویان دکترا نمی‌شود. وقتی استادی گرتی را دریافت می‌کند آن را برای چند پروژه دیگری که به‌طور همزمان در حال انجام است، مصرف می‌کند؛ ضمن اینکه دانشگاه‌های پایتخت هم نسبت به دانشگاه‌های شهرستان، گرت‌های پژوهشی بیشتری دریافت می‌کنند.

گرت‌های پژوهشی یا همان پژوهانه، بودجه‌ای است که برای انجام طرح‌های پژوهشی در اختیار اساتید قرار می‌گیرد. براساس آنچه در آیین‌نامه اعتبار پژوهشی یا همان گرت اعتبار هیئت‌علمی اولزم است، دانشگاه موظف است حداقل ۲۵ درصد بودجه پژوهشی خود را ضمن درج و تصویب در بودجه تفصیلی به اعتبار پژوهشی اعضای هیئت‌علمی خود اختصاص دهد.

رؤیاهای یک معاون وزیر

آیین‌نامه وزارت علوم تأکید کرده که گرت پژوهشی را که به اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها می‌دهند، در موارد مختلفی از جمله خرید تجهیزات و لوازم آزمایشگاهی، تحقیقاتی، پرداخت هزینه‌های خدمات آزمایشگاهی و انجام فعالیت‌های پژوهشی می‌توان هزینه کرد. مسئله پژوهانه دانشجویان دکتری اما سال گذشته با نظر معاون پژوهش و فناوری وقت وزیر علوم دچار تغییر شد. مسعود برومند مدعی شد که برنامه داریم گرت پژوهشی را در دانشگاه‌ها ایجاد کنیم که دانشجویان نیز بتوانند از این منبع برای امر زندگی خود استفاده کنند و همچنین نیازهای علمی کشور تأمین شود. وی در همین زمینه اعلام کرد: «به نظر من نه تنها زمان

پژوهشگران در آزمایشگاه

این دانشجو تأکید کرد: «هر استاد سالانه به‌طور متوسط راهنمایی پنج دانشجو را برای ارائه پایان‌نامه قبول می‌کند، با احتساب مبلغ چندمیلیونی‌ای که دریافت می‌کند، متأسفانه از پرداخت مبلغ ناچیز ۳۰۰ هزار تومانی دانشجو هم خودداری می‌کند. البته تمامی اساتید مشمول این قاعده نمی‌شوند. پرسش بنده اینجاست که چرا دانشگاه این پول را مستقیم به دانشجو نمی‌دهد یا چرا حقان خاصی برای ملزم کردن استاد به پرداخت این پول وجود ندارد؟»

عملکرد ضعیف وزارت علوم

یک دانشجوی دکتری بیولوژی و بیوتکنولوژی خاک دانشگاه تهران، هم با اشاره به اینکه معاون سابق پژوهشی وزارت علوم اظهار کرده باید بستری فراهم شود تا مفهوم تقاضامحوری مقالات و پایان‌نامه‌ها در کشور شکل بگیرد؛ به خبرگزاری بسج دانشجویی گفت: «همین جمله نشان می‌دهد که مسئولان وزارت علوم هنوز درک درستی از پژوهش‌های کاربردی ندارند. پژوهش هدفمند و رافع نیاز جامعه چه لزومی به تبدیل شدن به مقاله دارد؟! مسابقه چاپ مقاله و امتیازات متعلق به آن، این سسرطانی که گریبان سیستم تحصیلات تکمیلی ایران را گرفته، تنها نمایشی از پیشرفت علمی در کشور است، در حالی که دکتر برومند بایدها و نبایدهایی را برای سایر دستگاه‌های کشور تعیین کرده که دانشگاه‌ها و پژوهشکده‌ها باید به همدیگر نزدیک شوند. سؤالی که مطرح می‌شود این است که چه کسی اجرای این اوامر را تضمین می‌کند و ضمانت اجرایی آن چیست؟ آیا باز هم گزاره‌گویی رخ داده است؟ آیا باز هم مسئولیت سنگین جامعه دکتری به گردن دیگران افتاده است؟ متأسفانه عملکرد ضعیف وزارت علوم و کم‌شمردن سرمایه عظیم دانشجویان دکتری سبب دلسردی آنان و تمایل هرچه بیشتر به مهاجرت آنان شده است.»

یک سال و یک عالمه کار

این دانشجو با اشاره به اینکه گرت پژوهشی مشخص نیست برای دانشجو یا استاد است، افزود: «وزارت علوم حتی مدعی است باید هزینه زندگی دانشجویان دکتری را از محل گرت پژوهشی تأمین کنیم، اما در چندسطر بعد گفته‌اند که این گرت به استادان تعلق می‌گیرد، سؤال اینجاست که آیا هزینه زندگی دانشجویان دکتری به صورت حقوق ماهانه است؟ میزان آن چقدر است؟ این هزینه باید توسط استاد پرداخت شود؟ چه تضمینی برای پرداخت آن وجود دارد؟ در سیستمی که هزینه پژوهش عمدتاً برعهده دانشجو است، خروجی اجباری پژوهش مقاله می‌شود و در اکثر مواقع استاد نام اول و سمت مسئول نویسندگان را به خود اختصاص می‌دهد (با اینکه دانشجو سهم بیشتری در زحمات فکری، اجرایی و مالی رساله داشته است)، دیگر رمقی برای دانشجو باقی نمی‌ماند.»

ضمن اینکه یکی از دلایل باقی ماندن برخی پژوهش‌ها در فرآیند کار و کاربرد نشدن آنها به همین مسئله گرت‌های پژوهشی مربوط است. در کشورهای توسعه یافته، یک استاد می‌تواند گرت‌های خیلی خوبی برای جذب دانشجویان پسادکتری دریافت کند، دوره‌های پسادکتری‌های یک ساله نیست و فرد زمان کافی برای تحقیق دارد.

حال آنکه هم‌اکنون در کشور ما دوره‌های پسادکتری یک سال است و فرد در این یک سال نمی‌تواند پروژه خود را به اتمام برساند؛ در نتیجه با پروژه ناتمام باقی می‌ماند یا اینکه محقق پسادکتری بدون دریافت مزایای حقوقی مناسب و در شأن خود پروژه را ادامه می‌دهد. در واقع هیچ تضمینی نیست اگر شخصی سه یا چهار سال به عنوان محقق پست دکترا کار کند، بتواند در آینده نزدیک موقعیت شغلی ثابت و مطمئین داشته باشد. بعد از این همه تلاش می‌تواند دستیار پژوهشی یا استادیار و دانشیار شود.

هم به پیگیری نکرده. **انکار حق دانشجو** فلسفه‌های پژوهانه هم مبنی بر این بود که موضوعات پژوهانه هدفمند و برای تأمین نیازهای کشور باشد و از طرفی ارتباط دانشگاه و صنعت هم با اجرای طرح پژوهانه تقویت شود، اما پس از آنکه قطع شد، دیگر به روال سابق اجرا نشد و طرح پژوهانه تبدیل شد به وام دانشجویی که اکنون صندوق رفاه وام دانشجویی می‌دهد، اما به حال باید مبلغ وام را دانشجو برگرداند.

برای گرفتن وام هم، دانشجو باید با بانک طرف حساب شود که مشکلات خاص خود را دارد، وامی که به دانشجویان دوره دکتری تخصیص یافته است، آنقدر نیست که مشکلات آنها را حل کند و طبق قوانین جدید اگر رساله دکتری دانشجویی بیشتر از ترم ۹ طول بکشد، دانشجو باید هر ترم مبلغی به اندازه شهریه ثابت دانشجویی ششانه به دانشگاه برگرداند.

در سال‌های گذشته هم روال دانشگاه‌ها بر این بوده که با اساتید راهنما برای راهنمایی هر دانشجو در نوشتن پایان‌نامه مبلغی دستمزد تعلق می‌گیرد. از این مقدار، نزدیک ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان سهم دانشجو جهت پوشش هزینه‌های تحقیق مانند پرینت و صحافی پایان‌نامه است، البته برای رشته‌های غیر آزمایشگاهی، اما مسئله‌ای که وجود دارد اینکه بیشتر اساتید راهنما، چنین پولی را که حق دانشجو است، به دانشجو نمی‌دهند و حتی منکر آن نیز می‌شوند.

کار دانشجو به کام استاد

جالب اینکه مبلغ گرت‌های پژوهشی قابل برداشت آنی هم نیست، یعنی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در مقابل مبالغه مقاله‌ای که می‌نویسند (بسته به کیفیت)، یک مبلغ خاصی در حساب استاد راهنما واریز می‌شود. اما هیچ کدام به حساب دانشجو واریز

نمی‌شود؛ یعنی تلاش دانشجو در مبلغی که آن هم در حساب استاد شارژ می‌شود، خلاصه می‌شود. حتی گاهی مشارکت استاد در نوشتن مقاله دانشجویان دکتری یک درصد هم نیست. برخی دانشگاه‌ها حتی دانشجو را مجبور می‌کنند که حتماً باید اسم استاد به عنوان نویسنده مقاله درج شود، در حالی که برخی اساتید از محتوای مقاله هم اطلاع ندارند!

در این شیوه یعنی دانشجو باید مقاله بنویسد تا استادش جایگاه بالاتری به دست آورد. یعنی اساتید دانشگاه با مقاله دانشجویان از استادیاری به دانشیاری تغییر وضعیت می‌دهند. دانشجو هم که زحمات زیادی متقبل شده و از جیبش هزینه کرده بدون هیچ‌انگیزه‌ای باید اقساط وام صندوق رفاه را هم پرداخت کند. در حالی که همین دانشجویی که در مقابل دانشگاه را با زحماتش افزایش داده است، از حداقل‌ترین بخش گرت پژوهشی هم محروم می‌شود.

از دانشگاه به جیب استاد

محمد ضیایی، دانشجوی دکتری دانشگاه صنعتی اصفهان در این باره می‌گوید: «دانشجو هزینه‌ای که فرار است دانشگاه آن را بپردازد، شخصاً متقبل می‌شود و با مبلغی که وزارت علوم به عنوان گرت پژوهشی تأمین می‌کند، حتی پروژه‌های شبیه‌سازی هم برای دوره چهارساله انجام می‌توان اجرا کرد، شما ببینید حتی نحوه پرداخت این مبلغ هم اشتباه تدوین شده است؛ چراکه باید فاکتور خرید و خدماتی که انجام داده‌اید تحویل دانشگاه شود، یعنی اول باید خود دانشجو هزینه کند و بعد دانشگاه آن را پرداخت کند، البته نه همه مقاله‌ها، بلکه قسمت خیلی کمی را با فاصله زمانی پرداخت کند، آن هم با موانع فراوانی که دانشجو در مراحل بروکراسی اداری با آن روبرو می‌شود.»

نظر کارشناس

انگیزه، موتور محرکه فعالیت‌های دانشجویی

از دانشگاه‌ها دیده می‌شود که برای اینکه گرت پژوهشی دریافت کنند، تابلویی تحت‌عنوان مرکز پژوهشی نصب می‌شود و نیروی جدیدی را هم استخدام نمی‌کنند یا دوباره از کادر علمی همان دانشگاه استفاده می‌شود. در نتیجه آمار بیکاری دانش‌آموختگان دکتری افزایش می‌یابد و گرت‌های پژوهشی دوباره به افراد خاص داده می‌شود. وی اظهار کرد: «تقریباً همه دانشجویان دکتری که من با آنها روبرو شدم با انگیزه وارد مقطع دکتری می‌شوند، اما اینکه چرا بعد از مدتی انگیزه آنها کم می‌شود، به این دلیل است که دانشگاه متأسفانه مشکلاتی را ایجاد می‌کند. مشکلاتی مانند اینکه دانشجو حتماً باید تا ترم هشت یا ۹ دفاع کند و اگر بعد از آن دفاع کند، جریمه می‌شود، خوابگاهش را از او می‌گیرند و اینترنت‌نش را قطع می‌کنند و پول غذایی‌اش دو یا سه برابر می‌شود. دقیقاً وقتی پروژه به جایی می‌رسد که دانشجو قرار است میوه عملکرد خود را ببیند یا این فشارها تصمیم می‌گیرد سریع‌تر و به هر نحوی کار خود را به پایان برساند.»

زارع با اشاره بر لزوم به اشتراک‌گذاری تجارب میان دانشجویان پژوه به این من و وقتی یک دانشجویی ترم اول وارد دانشگاه می‌شود، نباید در همان نقطه‌ای قرار بگیرد که چهار سال پیش، من به عنوان کسی که تازه درسم را شروع کرده بودم در آنجا قرار داشتم. اگر من بعد از چهار سال تلاش در آزمایشگاه به پله دهم رسیدم، کسی که تازه وارد می‌شود هم باید از پله دهم شروع کند. در واقع کسی که قبلاً در آزمایشگاه حضور داشته و فعالیت پژوهشی کرده است، باید به نوعی پله ترقی برای پژوهشگران تازه‌وارد باشد. این امر مهم با تأکید استاد آزمایشگاه محقق می‌شود.»

سیاست‌زدگی در پروژه‌های علوم انسانی

علی سلطان‌زاده، دانشجوی دکتری فلسفه علم دانشگاه صنعتی شریف، با بیان اینکه سایه ISI بر دانشجویان و استادان پژوهشگر در ایران سنگینی می‌کند، گفت: «منطق ISI این است که یکسری مؤسسات دولتی در اروپا و امریکای شمالی مثل بنیاد علوم امریکا و مؤسسه ملی سلامت وجود دارند که برای نیازهای پنج یا ۱۰ سال آینده خود برنامه‌ریزی می‌کنند تا مسائل و مشکلات خود را برطرف کنند. برای حل این مسائل و مشکلات به پژوهشگران کمک هزینه می‌دهند تا در این زمینه‌ها کار کنند. با توجه به این مسائلی که سازمان‌های دولتی بیان می‌کنند، استادان هم این مراکز پروپوزال می‌دهند و طرح پژوهشی خود را معرفی و متناسب با طرح پژوهشی خود کمک هزینه دریافت می‌کنند.»

وی افزود: «این مؤسسات با هزینه‌ای که دریافت می‌کنند، موضوعات مقالات ISI را تعیین می‌کنند. مشکل آنجایی به وجود می‌آید که می‌خواهیم پژوهش‌های ایران را براساس همان موضوعاتی که مؤسسات دولتی اروپا و امریکای شمالی تعیین کرده‌اند، ارزیابی کنیم. استادان برای ارتقا به ارائه مقاله ISI نیاز دارند و در برخی دانشگاه‌ها هم دانشجویان دکتری قبل از دفاع باید مقاله ISI را پایان‌نامه خود منتشر کنند. این فشاری که روی پژوهشگر داخلی گذاشته‌ایم تا پژوهش‌های خود را با موضوعات خارج از کشور تطبیق بدهد مسیر ما را منحرف می‌کند.»

سلطان‌زاده با بیان اینکه بعضی مؤسسات پژوهشی به پژوهشگران دستمزد می‌دهند، گفت: «ما مؤسسه پژوهشی که به پژوهشگر بودجه بدهند، داریم و معمولاً هم نهادهای نظامی برای بحث کسری خدمت در این جزوه بنویسد و بعد امتحان بدهد.»